

Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme a la Ronda Sant Antoni 32-34 de Barcelona (Barcelonès)

Núria Miró i Alaix

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

0.- ÍNDEX

0.- ÍNDEX:

0.- Índex	1
1.- Introducció	3
2.- Ubicació dins de la ciutat	5
3.- La darrera muralla de Barcelona	8
4.- Plantejament, objectius i mètode	12
5.- Descripció dels treballs	14
6.- Conclusions	17
7.- Bibliografia	19
8.- Llistat de diapositives	21
9.- Catàleg dels materials	23
10.- Inventari dels materials	25
11.- Planimetria	27

1.- INTRODUCCIÓ

1.- INTRODUCCIÓ:

Amb motiu del projecte d'edificació del solar que ocupa els números 32 – 34 de la Ronda de Sant Antoni, confrontant amb els carrers Príncep de Viana i Riera Alta¹, el Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat d'acord amb l'empresa constructora Reyco, l'empresa d'arqueologia Gera i el Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, decidiren realitzar una prospecció mecànica al solar, sota la supervisió d'un arqueòleg, per tal de comprovar la presència de restes arqueològiques en el subsòl del terreny a edificar.

Els treballs es realitzaren del 19 al 20 d'abril de 1999, sota la direcció tècnica de Núria Miró i Alaix.

¹ Veure plànol 1

2.- UBICACIÓ DINS DE LA CIUTAT

2.- UBICACIÓ DINS DE LA CIUTAT:

Situat a l'oest de la Rambla i limitat pel Paral·lel, les rondes de Sant Pau i Sant Antoni, i el carrer Pelai, es troba el barri del Raval.

Les primeres notícies que ens parlen d'algun tipus d'establiment humà a la zona ens porten al Neolític Antic, tal com ho semblen demostrar les restes arqueològiques trobades a la caserna de Sant Pau del Camp.

Aquests barris, que resten a ponent de la Rambla, foren, durant molts segles, un conjunt d'horts, camins i rieres, que lentament s'anaven convertint en carrers.

El progressiu creixement urbanístic de la ciutat emmurallada obligà ja en època medieval – segle XIII- a construir una altre circuit de muralles que tenia com a límit la Rambla. Aquesta nova línia no inclogué dins dels seus murs la futura zona del Raval, però sí que determinà el seu ús i caràcter. En aquest moment s'intentà d'utilitzar el Raval com espai per instal·lar tots aquells oficis o activitats que dins de la ciutat emmurallada podien ser molestos o contraindicats (sanitat, prostitució, feines sorolloses, etc). Per altra banda, comencen a instal·lar-s'hi un nombre important d'ordres religiosos.

De la rellevància que prengué la zona en època medieval n'és testimoni el fet que només un segle més tard –segle XIV- Barcelona eixampla el seu recinte emmurallat per incloure-hi el Raval. Entre els segles XV i XVII el barri continuà tenint les mateixes funcions que en època medieval mantenint un baix poblament i nombroses zones desocupades, amb preferència en aquest sector de la ciutat, s'establiren alguns oficis com són terrissaires i carnisers, s'incrementà els edificis destinats als serveis ciutadans i sobretot a les institucions religioses com a resultat de la contrareforma. Bona mostra d'això són les construccions dedicades a la beneficència: la Casa de Convalescència, la Casa dels Infants Orfes, la Casa de la Caritat, el Convent del Bonsuccés, etc.

Haurem d'esperar, però als segles XVIII i XIX per notar uns canvis importants en el paisatge urbà del barri. S'obren nous carrers: Nou de la Rambla el 1783, Marquès de Barberà el 1790-1792, Junta de Comerç el 1859, etc.; i famílies burgeses s'instal·len al barri – Magarola, Gòmina, Muntadas -. Aquestes famílies porten amb elles les indústries i les fàbriques comencen a ocupar els espais oberts de què disposava el barri. Els establiments fabrils comportaren un altre canvi significatiu: l'aparició i el desenvolupament de l'habitatge obrer, el qual té com a conseqüència una notable transformació del teixit urbà. Així doncs, i deixant de banda els grans conjunts religiosos i de beneficència, resten molts pocs exemples d'edificis anteriors a aquesta època.

L'abandonament de les residències senyoriales, el trasllat de les indústries a altres llocs de la ciutat o fora d'aquesta, i les diferents onades d'immigració en el decurs del nostre segle anaren abocant el Raval cap a la marginalitat que avui dia encara pateix.

3.- LA DARRERA MURALLA DE BARCELONA

3.- LA DARRERA MURALLA DE BARCELONA:

A mitjan segle XIII Barcelona presentava una fesomia particular, les muralles romanes, que en certa manera, delimitaven el perímetre de la ciutat, apareixien totalment encerclades per un conjunt de viles noves en expansió. En època de Jaume I, i coincidint amb importants canvis organitzatius i econòmics, la ciutat decidí dotar-se d'un nou cinyell de muralles que fixés amb exactitud el seu perímetre, distingint l'interior de l'exterior, i que alhora permetés una defensa contra possibles enemics. Les muralles, doncs, tenien una simbologia i utilitats diverses: control, facilitar els cobraments d'impostos, marcar el territori, mostrar la independència de la ciutat i facilitar-ne la defensa en cas de conflicte.

El perímetre murat del segle XIII s'estenia al llarg d'uns 5.000 metres i delimitava una àrea d'un 131 hectàrees. Discorrien al llarg del que avui són les Rambles, la ronda de Sant Pere, l'Arc de Triomf, el Passeig de Lluís Companys i el Parc de la Ciutadella. Aquest nou recinte englobava al seu interior les viles noves que havien sorgit.

Durant els segles XII i XIV la ciutat va continuar creixent i el nou recinte murat es densificà ràpidament; tot això en un context d'eclosió comercial i d'expansió de la Corona catalano-aragonesa.

En previsió que aquest recinte tornés a convertir-se en un dogal per a la ciutat, en temps de Pere el Cerimoniós va començar a construir-se una nova ampliació de la ciutat per la banda de les Rambles, encerclant una nova zona, el Raval, que permetria donar sortida al continuat ritme de creixement de la ciutat. Però, les crisis polítiques, econòmiques i demogràfiques, van fer que el Raval estigués pràcticament desocupat durant els segles següents.

Les obres de la nova muralla s'iniciaren seguint la línia que assenyalaven les torres de Canaletes, és a dir, al llarg del carrer de Pelai fins al fons de la Plaça de la Universitat.

Així s'arribà fins a l'extrem del carrer de Tallers, on formava un sortint agut en el qual el 1359, s'obria el portal d'en Godai, de la Riera o dels Tallers. Amb aquesta muralla quedaven dins de la fortalesa, a part dels carnisers que havien donat nom al carrer de Tallers, els forns de calç i terrissa.

Desde la proa del portal de Tallers el pla traçat portava la muralla al llarg de la via que avui s'anomena ronda de Sant Antoni, fins al portal de Sant Antoni que s'edificà a l'extrem del carrer que actualment porta aquest nom, sense deixar cap altra obertura en la llarga tirada compresa entre aquests dos portals.

El portal de Sant Antoni va ser l'obra principal d'aquest sector. Estava flanquejat per dues torres de planta poligonal, batejades amb els noms de torre de Sant Urbà i torre de Sant Ivó, acabades el 1377. El portal prengué el nom de Sant Antoni perquè hi havia una capella als seus voltants sota l'advocació d'aquest sant. Aquest portal va ser el que durant cinc segles, tingué el paper de porta triomfal de la ciutat de Barcelona, degut a que la seva situació en el camí que venia d'Aragó l'afavoria.

La muralla continuà des de Sant Antoni a Sant Pau, davant d'aquest carrer, la fortificació canviava de direcció, aquí acabada la ronda de Sant Pau, s'entronca amb el Paral·lel, essent aquest el carrer que acompanya, el darrer sector de la muralla, fins el mar, a les Drassanes.

Aquesta muralla del Raval tingué quatre portals situats cadascun davant els camins que per aquesta banda arribaven a Barcelona. El portal de les Drassanes, anomenat després de Santa Madrona, s'obria al camí que vorejava el mar pel peu de Montjuïc i rebia el nom de camí de Fraga. Els altres tres portals: de Tallers, de Sant Antoni i de Sant Pau, assenyalaven cadascun un canvi en la direcció de la muralla, i formaven el vèrtex d'un angle sortint molt acusat que s'ajuntava a l'immediat per un pany de muralla de molt poques sinuositats.

La muralla, tal com fou plantejada i construïda en el segle XIV², tenia un estil propi. Panys verticals, torres quadrades de poc relleu amb espitlleres i merlets com a corona

² Veure plànol 2.

dels parapets, al seu peu s'obria el fossat, que recollia les aigües de les rieres que s'havien desviat per la seva construcció (Riera Alta). Durant el segle XVII³, el seu aspecte canvià molt. Les fortificacions ideades per Vauban havien donat un cert perfil uniforme a les ciutats del Paísos Baixos i de França considerades invulnerables. Els consellers de Barcelona començaren la construcció de mitges llunes i baluards als portals, i substituïren els antics merlets per un parapet seguit.

Al segle XVIII⁴, la seva base fou ampliada amb terraplens i el seu pas superior convertit en passeig, on els barcelonins cercaven un balcó airejat, obert als camps.

El 12 d'agost de 1854, surt una Reial Ordre en la que consta: "*las murallas de Barcelona que miran a la parte de tierra y que constituyen el recinto de la Plaza, serán demolidas*"⁵.

³ Veure plànols 2 i 3.

⁴ Veure plànols 4 i 5.

⁵ Veure plànols 6 al 8.

4.- PLANTEJAMENT, OBJECTIUS I MÈTODE

4.- PLANTEJAMENT, OBJECTIUS I MÈTODE:

Es decidí prospectar el solar per comprovar la presència d'algun tipus de restes arqueològiques que ens poguessin ajudar a entendre millor o reconsiderar alguns aspectes de les diferents èpoques (prehistòria, colonització romana o segles medievals) de la ciutat de Barcelona donada la proximitat a les ja conegudes.

Es plantejà realitzar dues rases⁶ en llocs que creiem convenients, i a partir dels resultats obtinguts centrar-nos en elles o passar a una altra zona.

La documentació dels nivells arqueològics s'ha realitzat seguint el mètode estratigràfic, utilitzant-se pel registre de les unitats les fitxes del mètode Harris. S'han situat en planta els elements arquitectònics que s'han localitzat, però no s'ha aixecat planimetria donat la manca d'importància de les restes trobades.

El material aparegut ha estat classificat i inventariat seguint la normativa d'inventari i classificació utilitzada al Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat, la sigla base del material correspon al codi d'identificació del jaciment (49/99), i el número d'unitat estratigràfica (UE) corresponent, donant un número diferencial a les peces que sobresortien en algun aspecte, que ens podien datar l'estrat, o bé que han estat dibuixades.

Els materials han estat dipositats, provisionalment, al magatzem del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat, de l'Ajuntament de Barcelona.

⁶ Veure plànol 9

5.- DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS

5.- DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS:

Els treballs es realitzaren amb una màquina retro-excavadora. S'obriren dues rases que ocupaven la llargada total del solar, de 0,80 metres d'amplada, rebaixant-se, aproximadament, de 3,70 a 4 metres de profunditat⁷.

Només s'han numerat els elements que hem cregut importants, és a dir, les estructures localitzades i alguns estrats que per la seva entitat els hem volgut diferenciar.

Rasa 1 (sector 1000):

S'ha obert a una distància aproximada de 3.50 metres a partir del mur de la finca que confronta amb la propietat.

S'han documentat els fonaments del mur de la façana (UE 1001) que donava al carrer Príncep de Viana. Aquest estava bastit amb pedres de mida mitjana, sense treballar, lligades amb morter de calç i arena de color blanquinós.

Un altre element arquitectònic localitzat ha estat les parets d'un possible soterrani bastides tres d'elles amb maons massissos lligats amb morter (UE 1002, 1003 i 1004), i una quarta, amb una tècnica constructiva molt semblant als fonaments de la façana, de pedres sense treballar lligades amb morter (UE 1005). Aquest soterrani o dipòsit estava reomplert amb un nivell de runa barrejat amb ceràmica (UE 1006).

A l'altra banda del mur UE 1004, també s'ha localitzat un altre nivell de runa (UE 1007) que s'adossa a un mur (UE 1009) semblant a la UE 1005. El nivell de runa

⁷ Veure plànol 9.

cobreix un estrat d'argiles vermelles, que aparentment no contenen cap tipus de material arqueològic.

Rasa 2 (sector 2000):

S'ha obert a 10,90 metres de distància de la paret de la finca confrontada amb el solar.

En aquesta rasa s'han localitzat els fonaments d'un mur (UE 2001) de factura molt semblant als de la rasa anterior, bastit amb pedres de Montjuïc, sense escairar, de mida mitjana i lligades amb morter de calç i arena.

Passat el mur, començà a aparèixer un gran nivell de runa (UE 2002) que reomplia un soterrani (UE 2004). Aquest nivell el podem datar a l'actualitat, segurament correspondria al moment de l'enderrocament de l'edifici o bé a una remodelació d'aquest en un moment no molt llunyà en el temps. Entre les deixalles cal destacar una caldera de ferro colat plena de comprovants d'una caixa registradora amb datats l'any 1970. Un altre element va ser un radiador també de ferro, botelles de coca-cola, cervesa, tapes d'urinari, restes constructives, etc. Però l'element més destacable, és un dipòsit de metall (UE 2003) de grans dimensions, que desconeixem si es troba ubicat *in situ* o forma part d'aquest estrat de runa, donat que no es troba assentat directament a sobre del paviment (UE 2006) de l'habitació.

A l'altre costat del dipòsit, a la banda del carrer Príncep de Viana, es van localitzar les parets d'una habitació soterrada (UE 2007 i 2009), bastides amb pedres de Montjuïc, de mida mitjana, sense treballar i lligades amb morter de calç i arena. Un d'aquests murs (UE 2007) també correspon al fonament de la façana que s'obria a aquest carrer. Aquesta habitació està pavimentada amb rajoles de tova (UE 2006), i es troba plena d'un nivell de runa (UE 2005), corresponent a la mateixa cronologia que l'esmentat anteriorment.

6.- CONCLUSIONS

6.- CONCLUSIONS:

S'han localitzat, en les dues rases, diversos nivells de runa d'època moderna d'aproximadament dos metres de potència. A sota d'aquests estrats apareix un nivell d'argiles, compactes, sense cap tipus de material arqueològic.

De les poques dades extretes, podem dir que tenim constància de la urbanització del solar des del segle XIX. Bàsicament hem localitzat elements soterrats com poden ser pous d'aigües brutes, fonaments i soterranis.

Després d'haver observat els resultats dels sondejos, cal dir que sembla que ens trobem en un lloc on no hi ha un jaciment arqueològic al seu subsòl, encara que sí que es troba en una àrea d'influència donada la seva situació.

No cal descartar, tenint en compte la presència propera de la necròpolis neolítica de la caserna de Sant Pau del Camp, la via o camí que anava a la ciutat corresponent al carrer de l'Hospital i la muralla del segle XIV, la possibilitat de que pugui aparèixer alguna resta aïllada en els espais que no s'han obert, o bé en les cotes que no han estat assolides.

7.- BIBLIOGRAFIA

7.- BIBLIOGRAFIA:

AA. VV.: *Cerámica esmaltada española*. Ed Labor. Barcelona 1981.

BATLLORI, A.; LLUBIÀ, LL.: *Ceràmica Catalana decorada*. Ed. Vicens-Vives, Barcelona 1974 (1era ed. 1949).

DURAN I SANPERE, A.: *Barcelona i la seva història I. La formació d'una gran ciutat*. Ed. Curial. Barcelona 1973.

DURAN I SANPERE, A.: *Barcelona i la seva història II. L'organització del treball*. Ed. Curial. Barcelona 197.

GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Barcelona 1982.

GONZÁLEZ, R.; NAVAS, T.: *El Raval*. Itineraris del Museu d'Història de la Ciutat.

HERNÁNDEZ, F. X.: *Barcelona, història d'una ciutat*. Ed. Llibres de l'índex. Barcelona 1993.

MADOZ, P.: *Barcelona*. Madrid 1846. Edició facsímil. Madrid 1983.

MARTORELL, V.; FLORENSA, A.; MARTORELL, V.: *Historia del urbanismo en Barcelona. Del Plan Cerdà al Area Metropolitana*. Barcelona 1970.

8.- LLISTAT DE DIAPOSITIVES

8.- LLISTAT DE DIAPOSITIVES:

Núm.	rasa	UE	Tema
1	-	-	vista general del solar
2	1	1001, 1002, 1006	vista de la rasa, zona Príncep de Viana
3	1	1002, 1003, 1004, 1006	vista de la paret de la rasa
4	1	1004, 1005, 1006	vista del soterrani o dipòsit
5	1	1007, 1009	vista de la rasa
6	1	1007, 1008	vista de la rasa, zona de la Ronda
7	1	1007, 1008	vista de la paret de la rasa
8	2	2001	reompliment de runa i fonament
9	2	2002	vista general de la rasa
10	2	2002	vista general de l'estrat de runa
11	2	2002, 2003, 2004	vista general del soterrani ple de runa
12	2	2003, 2005, 2007, 2008	vista del nivell de runa i el dipòsit
13	2	2003, 2005, 2006, 2009	vista del nivell de runa i dipòsit
14	2	2006, 2007, 2008, 2009	soterrani i façana del c/ Príncep de Viana
15	2	2009	paret del soterrani
16	2	2008	detall de la claveguera
17	-	-	vista del solar acabats els treballs

9.- CATÀLEG DELS MATERIALS

9.- CATÀLEG DELS MATERIALS:

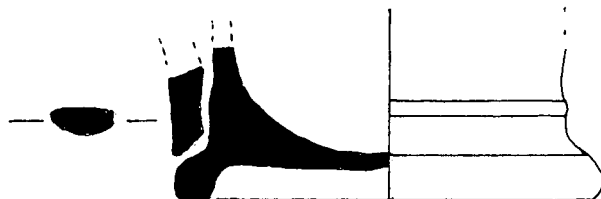
Làmina 1:

- 1.- 49/99-1006-1: peu i arrencament de nansa d'una tassetta de ceràmica esmaltada en blanc. Tècnica: torn. Pasta: cocció oxidant, acurada i argila de color beige. Acabats: vidrat interior i exterior, molt degradat.

- 2.- 49/99-1006-2: vora de plat. Recipient baix i poc fondo amb ala que s'utilitzava per menjar aliments sòlids. Tècnica: torn. Pasta: cocció oxidant, acurada i argila de color blanquinós. Acabats: vidrat interior i exterior; decoració a l'interior, l'orla intercala motius vegetals (fulles d'acant) amb escenes de paisatge. Observem una escena de jardí amb elements arquitectònics d'estil clàssic. La decoració està realitzada en color verd. Producció de la fàbrica Pickman, La Cartuja de Sevilla. Datat entre els segles XIX i XX.

Làmina 2:

- 3.- 49/99-1006-3: perfil sencer de plat de cafè de porcellana de color blanc. Està decorat amb motius florals en daurat, molt degradats.

1

0

5 cm

0

5 cm

2

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

LÀMINA 1

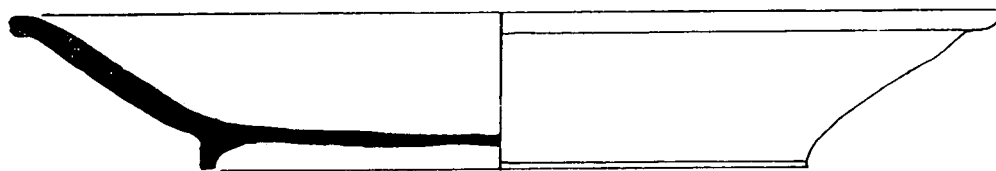
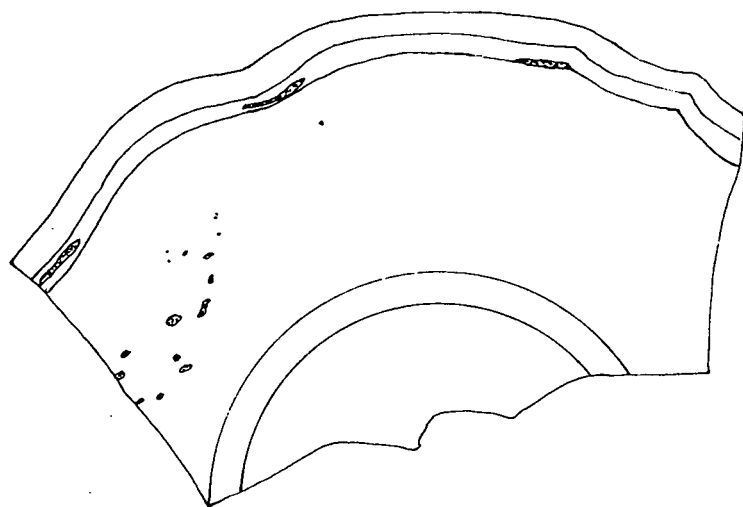
Dibuixant: Núria Miró i Alaix

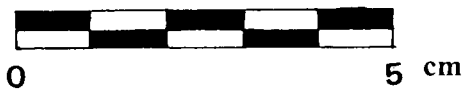
SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

3

 Daurat

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

LÀMINA 2

Dibuixant: Núria Miró i Alaix

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

10.- INVENTARI DELS MATERIALS

Ronda Sant Antoni 32 - 34. Barcelona.
Intervenció 49/99

UF	NUM DIFER	NUM FRAGMENTS	CODI CLASSIFICACIÓ	FRAGMENT	TIPLOGIA	TECNICA	PASTA	DECORACIÓ E	DECORACIÓ I	ACABAT E	ACABAT I	OBSERVACIÓ
1006	1	1	14100	PE/AN	TAS	TO	AO			VI	VI	
1006	2	1	14303	VO	PAT	TO	AO			VI	VI	Decoració paisatge en verd
1006	3	1	14400	PS	PAT	MO	CA		PI			Decoració en deurat amb motius florals

Codis de classificació i inventari

CLASSIFICACIÓ

CERÀMICA

1. Classificació

11000	Prehistòrica	13050	campaniana/vernís negre indeterminada
11001	Neolítica	13051	precampaniana
11050	del Coure	13052	campaniana A
11100	del Bronze	13053	campaniana A tardana
11101	" antic	13054	campaniana B
11102	" mig	13055	campaniana boide
11103	" final	13056	campaniana C
12000	Protohistòrica sense determinar	13057	campaniana empuritana
12001	Feno-púnica indeterminada	13058	etrusca vernís negre
12002	" engalba vermell	13059	imitacions campanianes
12003	" engalba negra	13060	vernís negre púnic
12004	" comuna	13100	terra sigil·lata indeterminada
12005	grega d'occident	13101	presigil·lata
12050	roja a torn	13102	t.s. precoç
12051	engalba roja	13103	t.s. aretina
12052	pintada	13104	t.s. itàlica
12053	comuna ibèrica	13105	t.s. tardo-itàlica
12054	grisa de la costa catalana	13106	t.s. sudgàl·lica
12055	grollera	13107	t.s. marmorata
12056	grans recipient d'emmagatzematge	13108	t.s. hispànica
13000	Món Clàssic sense determinar	13109	t.s. hispànica tardana
13001	grega indeterminada	13110	t.s. hispànica indeterminada
13002	buchero nero	13111	t.s. africana A
13003	àtica figures negres	13112	t.s. africana A/D
13004	àtica figures vermelles	13113	t.s. africana A/C
13005	àtica vernís negre	13114	t.s. africana C
13006	taller de les petites estampetes	13115	t.s. africana D
13007	taller de Rhode	13116	t.s. africana indeterminada
13008	taller de Nikia-Ion	13117	imitacions t.s. hispànica
13009	taller pàteres 3 palmetes radials	13118	t.s. clara B
		13119	t.s. lucente
		13120	paleocristiana grisa
		13121	paleocristiana ataronjada
		13122	late Roman C
		13123	produccions orientals
		13124	vidrada romana
		13125	imitacions Clara D
		13126	paleocristiana pintada
		13150	parets fines indeterminades
		13151	p.f. itàliques

EL TALLER DE JASPIS DEL MORROT DE MONTJUÏC

13152	p.f. d'Aco	13311	" lusitana	14057	" दौरada (reflex metàl·lic)
13153	p.f. sudgàl·liques	13312	" africana		
13154	p.f. de clorofolla d'ou	13313	" oriental	14058	" a motllo
13155	p.f. hispàniques	13314	soports d'àmfores	14059	" comú oxidada
13156	imitacions parets fines	13315	anforiscos	14060	" comú reduïda
13200	llàntia indeterminada	13316	disc terra cuïta	14100	vidrada blanca
13201	ll. grega	13317	taps	14101	blanca i blava
13202	ll. republicana	13318	fragments vasos retallats	14102	" de Barcelona
13203	ll. republicana vernís negre			14103	" catalana
13204	ll. imperial	13319	altres accessoris	14104	" d'orles diverses
13205	ll. imperial de volutes	13320	dollia	14105	" de la butifarra
13206	ll. imperial de disc	13321	àmfora rodia	14106	" de l'arracada
13207	ll. imperial de canal	13322	àmfora corintia	14107	" d'influència francesa
13208	ll. africana	13323	àmfora Samos	14108	" de la cirereta
13209	ll. africana paleocristiana	13400	comuna a torn oxidada	14109	" de faixes o cintes
13210	ll. africana ARS		època indeterminada	14110	" de la Segarra
13250	comuna oxidada	13401	comuna a mà oxidada	14111	" d'Escornelbou
13251	" reduïda		època indeterminada	14112	" de la panotxa
13252	" reduïda baix-imperial	13402	comuna a torn reduïda	14113	" regalats
13253	" engalba blanca		època indeterminada	14114	" de Poblet
13254	" engalba negra	13403	comuna a mà reduïda	14115	" de sanefa negativa
13255	" engalba vermell		època indeterminada	14116	" de transició
13256	" roig pompeïà	13404	comuna oxidada època indeterminada	14117	" amb la Tau
13257	" itàlica			14118	" d'influència de Savona
13258	" africana	13405	comuna reduïda època indeterminada	14119	" corbata o palmera
13259	" empuritàna oxidada			14120	" ditada
13260	" de cuina acurada	14000	Món Medieval i Modern indeterminat	14121	" de blondes
13261	imitacions comuna africana	14001	comuna oxidada a mà	14122	" de Paterna
13262	comuna bescuitada	14002	comuna oxidada a torn	14123	" de Manises
13300	àmfora indeterminada	14003	comuna oxidada vidrada	14124	" de Manises i groga
13301	" massaliota	14004	comuna reduïda a mà	14125	" de la figueta
13302	" feno-púnica	14005	comuna reduïda a torn	14126	" de la cirera
13303	" ebussitàna	14006	comuna reduïda vidrada	14127	
13304	" romana	14050	islàmica indeterminada	14128	" Paterna-Manises
13305	" greco-itàlica	14051	" verd manganés	14129	blanca i groga "orla d'influència del Renaixement"
13306	" itàlica	14052	" melada		reflex metàl·lic
13307	" gàl·lica	14053	" corda seca total	14200	rf.mt. producció
13308	" hispànica	14054	" corda seca parcial	14201	catalana
13309	" bética	14055	" esgrafiada		" de l'ungla
13310	" tarraconense	14056	" pintada	14202	

14203	" de sanefa amb gallons	infundibulum	IN	H.	Hayes
14204	" de sanefa amb fulles	perfil senser	PS	HALT.	Haltern
14205	" de sanefa en negatiu	pico (rostrum)	RO	HERM.	Hermet
14206	" decoració floral	vora	VO	KEAY	Keay
14207	" de fons picat	orla (margo)	MA	LAMB.	Lamboglia
14208	" de pinzell-pinta	nansa	NA	LAIET.	Laietana
14209	" decoració geomètrica	disc	DI	LOPEZ	López Mullor
14210	" amb lletres o anagrames	arrancament nansa	AN	LUDOW.	Ludowici
14211	" i blava	volutes	VL	M.	Morel
14212	" de Paterna	coll	CO	MEZQ.	Mezquiriz
14213	" de Manises	carena	CR	OBER.	Oberaden
14214	" Paterna-Manises	llavi	LL	OELM.	Oelman
14215	" sanefa reticulada	fons	FO	OST.	Ostia
14250	blanca i manganès	peu	PE	OSW.	Oswald
14251	bl.mg. blau i manganès	pivot	PI	PALL.	Pallarés
14252	" verd i manganès	bec	BE	PASC.	Pascual
14253	" verd i manganès de Paterna	pom/agafador	AG	RIG.	Rigoir
		escoria	ER	RITT.	Ritterling
14254	" verd i manganès de Manises	broc	BR	SAL.	Salomonson
		abocador	AB	SPT.	Spitzer
14255	" verd i manganès catalana	orelleta	OR		

2. Definició del fragment

sense forma SF

per llànties:

sense definir SD

3. Tipologia

(per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta)

Inicials més usuals

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL.	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG.	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau

4. Forma

(per materials no classificats tipològicament, bàsicament ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a mà:

bol/vas carenat	BCA
" cilíndric	BCI
" bitroncocònic	BBT
" troncocònic	BTR
" elíptic	BEL
" globular	BGL
" glob. amb coll	BGC
" geminat	BGE
" múltiple	BMU
" ovoide	BOV
" perfil en S	BPS
" semiesfèric	BSE

" subesfèric	BSU
bol/vas semies. o subes.	
de vora exvas.	BSS
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
frag. retallat no perf.	FRN
frag. retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT
plata	PLA
soport	SOP
tassa	TAS

Ceràmica a torn

Ceràmica grega

alabastron	ALA
àmfora	AMF
aryballos	ARY
hydria	HYD
kalathos	KAL
kratera calze	KCA
kratera campana	KCP
kratera columnes	KCO
kratera volutes	KVO
kylix	KYL
lebes	LEB
lekythos	LEK
oinochoe	OIN
pelike	PEL
skiphos	SKI
stamnos	STA
ungüentari bulb	UBU
" fusiforme	UFU
ungüentari	UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

abeurador	ABE
ampolla	AMP
bací	BAC
bol	BOL
canelobre	CAN
cassola	CSS
cas.pàtina cendrosa	CSC
càntir	CAT
catufo	CAF
colador	COL
copa	COP
cossi	COS
cremaperfuns	CRP
cubell	CUB
escalfeta	ESF
escudella	ESC
escudella d'orelletes	EOR
fogó	FOG
formes amb abocador	FAB
formes obertes	FOB
formes tancades	FTA
forma indeterminada	FIN
fruiter	FRU
gerra	GER
gerreta	GET
gerro	GRR
gibrell	GIB
got	GOT
greixonera	GRE
guardiola	GUA
llàntia cassol.i bec pes.	LCB
llàntia peu alt	LPA
llàntia piquera	LPI
llumanera	LLU
menjadora	MEN
mesura	MES
morter	MOR
motllo	MOT

motllo sigil-lata	MSG
olla	OLL
olla pàtina cendrosa	OPC
orsa	ORS
pàtera	PTT
plat	PAT
plat d'ala	PDA
plat/tapadora	PTA
plat/tap. vora fumada	PTF
plata	PLA
plat tallador	PTL
poal	POA
pot	POT
pot de farmàcia	PFA
rentamans	REN
safata	SAF
saler	SLR
salsera	SAL
servidor	SEV
setril	SET
sitra	SIT
soport	SOP
soport d'anell	SAN
soport rodet	SRD
tallador	TAL
tapadora	TAP
tassa	TAS
tenalla	TEN
test	TES
tinter	TIN
tupi	TUP
urna	URN
xocolatera	XOC

Material ceràmic no recipient

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
cuny de forn	CYF
dena	DEN
figura antropomorfa	FAN

figura zoomorfa	FZM
frag. d'argila indeterminat	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
mascara	MAS
pes teler circular	PTC
pes teler oval	PTO
pes teler rectangular	PTR
pes teler indeterminat	PTI
pes teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
placa foradada	PFD
rodet	ROD
tres peus terrissaire	TPT
disc circular terrissa.	DCT
soport llac de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

5. Tècnica

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motllo	MO
motllo cistelleria	MC
ensablada	EN
indeterminada	IN

6. Decoració

acanalada	AC
aiguada	AG
aplicació	AL
aplicació metàl·lica	AM
apl.pasta blanca	AB
apl.pasta roja	AR
apl.pedres	AP
baquetons	BA
barbotina	BB
bigoti	BI

botons	BO
calada	CA
cordons digitacions	CD
cordons incisió	CI
cordons impresió	CM
cordons llisos	CL
cordons pessigats	CP
ditada	DI
esgrafiada	ES
excisa	EX
impresa canya/os	IO
impresa cardial	IC
impresa cistelleria	IL
impresa digitada	ID
impresa espàtula	IE
impresa estampillada	IS
impresa peine	IP
impresa punxó	IX
impresa puntillada	IA
impresa respallada	IR
impresa teixit	IT
impresa ungulada	IU
impressió fent incisió	IM
impressions diverses	IF
incisa	IN
incisa pintada	NP
llengüeta	LL
mamelons	MA
mangra	MG
motllo	MO
mugró	MU
ondulació en vora	OV
perforada	PF
pessigada	PE
pintada	PI
pintada blanca	PB
pintada negra	PN
pintada roja	PR
pintada roig-marronós	PM
policroma	PP
pseudoexcisa	PS

rodeta	RO
vernís roig	VR

7. Pasta

grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO
acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
bescuitada	BE
caolinitica	CA

8. Acabats

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
eşmaltat	EM
espatulat	ES
marques terrissaire	MT
pàtina cendrosa	PC
pintat	PI
rugós	RU
strice	ST
vernissat	VE
vidrat	VI
pentinada	PE
estriat	ET

METALL

1. Classificació

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro

20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. Forma

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
alabarda	ALB
àncora	ANC
anell	ANL
anella	ANE
arracada	ARR
arreu de cavall	ARC
artefacte indeterminat	ATI
ast	AST
bala	BAL
barra	BRR
bola/boleta	BLT
bomba	BOM
botó	BOT
braçalet	BRA
braser	BRS
cadena	CAD
clau	CLA
dena	DEN
destrall	DRT
diadema	DMA
didal	DID
elements de carro	ECR
elements religiosos	ERE
enformador	ENF
escarpa	EPA
escoria	ESR
escultura	ESC
escut	EST
espasa	ESP
falcata	FAL

fibula indeterminada	FBI
fibula anular	FAN
fibula d'appendix caudal	FAC
fibula de bucle	FBU
fibula de naueta	FNA
fibula de pivot	FPV
fibula doble ressort	FDR
fib.indigena de colze	FIC
fibula peu alt	FPA
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fil frag.riscle/anell/	
braçalet	FFR
frontissa	FTS
ganivet	GNV
gerra	GER
gobelet	GOB
llingot	LIN
mirall	MRL
moneda	MON
pectoral	PEC
penjant	PJA
pinces	PNC
placa	PLC
pondius	PON
punta fletxa	PFL
punta llança/javelina	PLJ
punxó	PNX
punyal	PNY
serra	SER
sivella	SIV
vas	VAS
xinxeta	XIN

5. Tècnica

forjar	FJ
fosa	FS
cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. Classificació

30000	vidre
30001	pasta vitrea
30002	crystal
30003	escòria

2. Definició del fragment

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil senser	PS
vora	VO
nansa	NA
arrancament nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

4. Forma

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
anforisc	VAF
barreta	BAR
bol	BOL
camafeus	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'us funerari	VEF
element d'us personal	VEP

flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
ungüentari	UGU
vas	VAS
setril	SET

5. Tècnica

realit. no definida	ND
vidre-mosaic	VM
motllo decorat	MD
motllo baix relleu	MB
motllo volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIAL LÍTIC

1. Classificació

40000	indeterminat
40001	sílex
40002	quarç
40003	jaspi
40004	granit
40005	arenisca
40006	volcànic
40007	micaesquisto
40008	caliça
40009	marbre
40010	alabastre
40011	conglomerat
40012	traverú
40013	pissarra

40014	pedres precioses
40015	minerals
40016	fòssils
40017	rierencs
40018	calcàrea

4. Forma

pedra tallada no retocada	
ascla	ASC
pedra tallada no retocada	
fulla	FLL
pedra tallada no retocada	
rebuts	REB
nucli fragmentat	FNU
nucli amb cortex	NCO
nucli sense cortex	NSC
pedra retocada perforador	PFD
pedra retocada gratador	GRA
pedra retocada rascadora	RAS
pedra retocada làmina	
de dors	LDO
pedra retocada làmina	
retocada	LRE
pedra retocada punta	
de dors	PDO
pedra retocada punta	
(retoc simple)	PUN
pedra retocada geomètric	GEO
pedra retocada denticulat	DNT
pedra retocada truncadura	TRU
pedra retocada punta	
de fletxa	PFL
pedra retocada osca	OSC
pedra polida cisell	CIS
pedra polida destrat	DTA
allisador	ALS
àncora	ANC
anell	ANE
artefacte indeterminat	ATI
artefacte no definit	ATD

baix relleu	BAR
baia	BAL
bola	BLA
braçalet	BRA
braçalet d'arquer	BÇA
cassoleta	CTA
dena	DEN
enformador	ENF
escultura	ESC
figura zoomorfa	FZM
figura antropomorfa	FAN
gresol	GES
inscripció	INS
mà de molí	MMO
molí barquiforme	MBA
molí (roda)	MOL
morter	MOR
motllo de fundició	MFU
peça circular foradada	PCF
peça circular no perforada	PCN
pedestal	PED
penjant	PJA
placa	PLC
placa decorada	PDC
placa foradada	PFD
punyal	PNY
sarcòfag	SAR

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

1. Classificació

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	imbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre

50009	morter
50010	mosaic
50011	tesseles
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula mammata
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots / tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitel
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (xvi)
50031	rajola bl. i blava moderna (xvii-xviii)
50032	rajola policroma (xviii-xix)
50033	rajola policroma anterior al s. xviii
50034	rajola bl. i blava anterior s. xviii
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada

MATERIA ORGÀNICA

1. Classificació

60000	Matèria orgànica general
60001	ós

60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuïro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològics
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

4. Forma

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
agulla ó punxó	AOP
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artef.os/petxina/ivori	OPI
artefacte no definit	AND
beina	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
calçat	CÇA
cistell	CTL
cisteria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT
dau	DAU

dena	DEN
dent decorat	DTD
dent perforat	DTP
diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	EPT
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontisa	FTS
fùs	FUS
fusta frag.	
indeterminada	FFI
fusta construc.naval	FCN
fusta construcció	FCO
ganxet	GAN
mà nec	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag.pulida	FOP
pinta	PNT
pulidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
panyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc sen.tallat	UPS

5. Tècnica

matèria prima sense modificar	MPS
matèria prima en procès fabricació	MPF
matèria prima modificada	MPM

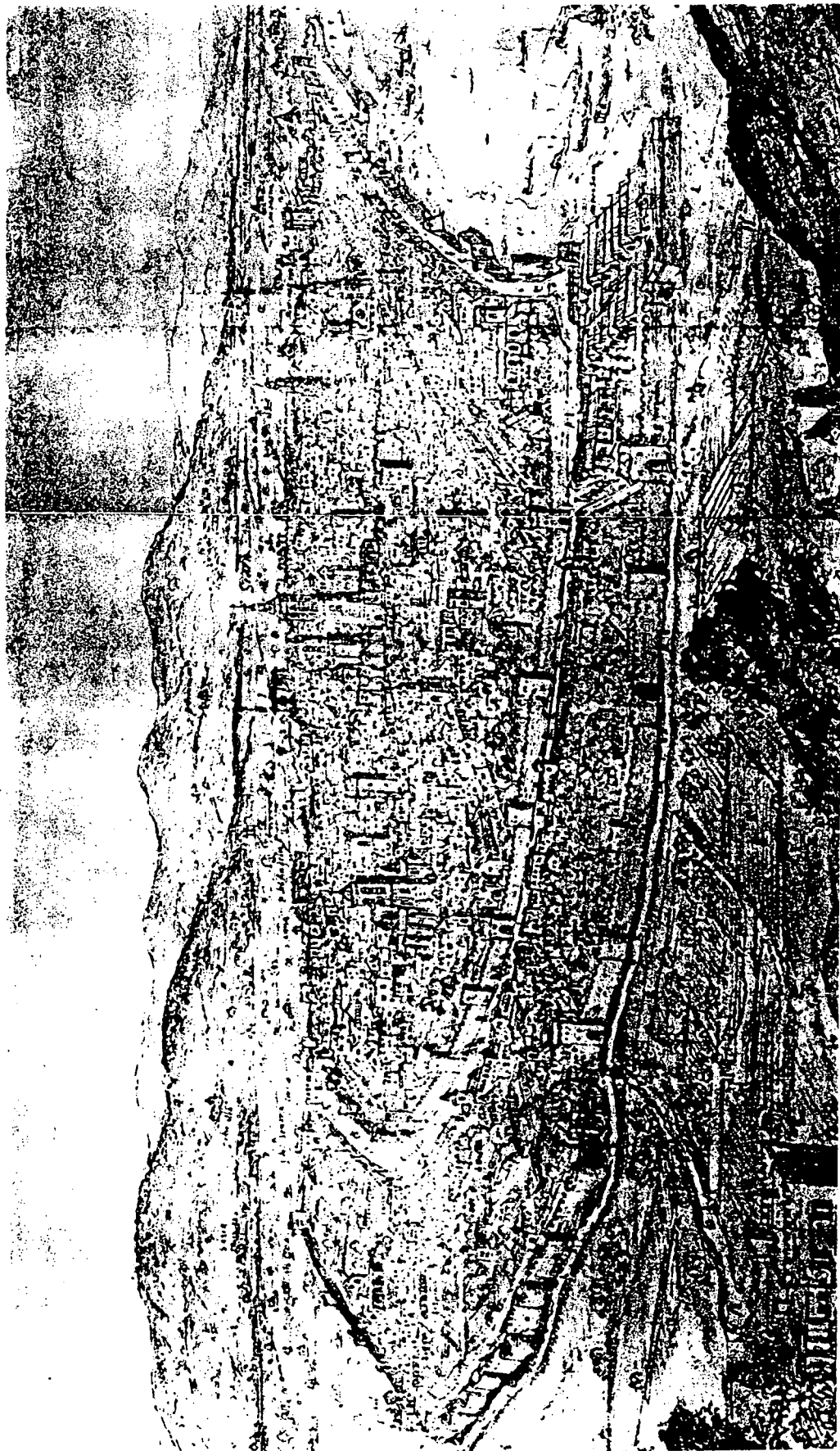
MOSTRES PER ANÀLISIS**1. Classificació**

70000	terra
70001	morter
70002	pedra
70003	metall
70004	carbó (anàlisi antracològic)
70005	pol·len
70006	granes
70007	llavors
70008	carbó (C.14)

11.- PLANIMETRIA

11.- PLANIMETRIA:

- 1.- Plànol de situació del jaciment.
- 2.- Barcelona l'any 1563. A. van Wyngaerde. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 14. Barcelona 1982.
- 3.- *Planta de la ciutat de Barcelona y Montjuïc y Moll y Atachos*. Any 1697. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 70. Barcelona 1982.
- 4.- Barcelona l'any 1706. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 128. Barcelona 1982.
- 5.- Plànol de Barcelona. Any 1740-1760. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 204. Barcelona 1982.
- 6.- *Plano de la ciudad de Barcelona, 1840. Corregido y aumentada en 1848*. Mabon, grav. F. Oliva, ed. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 378. Barcelona 1982.
- 7.- *Plano que manifiesta los terrenos ocupados por las demolidas fortificaciones de la Plaza de Barcelona y que fueron entregados a la Administración de Fincas del Estado en cumplimiento de lo prevenido por Real Orden de 30 de enero de 1859 y en el que están trazadas las manzanas que deben ocupar dichos terrenos según el proyecto de ensanche aprobado por Real Orden de 7 de junio de 1859 para manifestar el valor prudencial de los mismos*. F. De Carmona. 19-III-1863. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 466. Barcelona 1982.
- 8.- *Reforma interior de Barcelona*. 1908. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Pàg. 636. Barcelona 1982.
- 9.- Planta de situació de les unitats estratigràfiques localitzades.

2

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Barcelona l'any 1563. A. van Wyngaerde. GALERA,
M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*.
Barcelona 1982.

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

30

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Planta de la ciutat de Barcelona y Montjuïc y Moll y Atachos. Any 1697. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: Atlas de Barcelona. Barcelona 1982.

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

4

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Barcelona l'any 1706. GALERA, M.; ROCA, F.;
TARRAGÓ, S.: *Atlas de Barcelona*. Barcelona 1982.

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

32

5

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

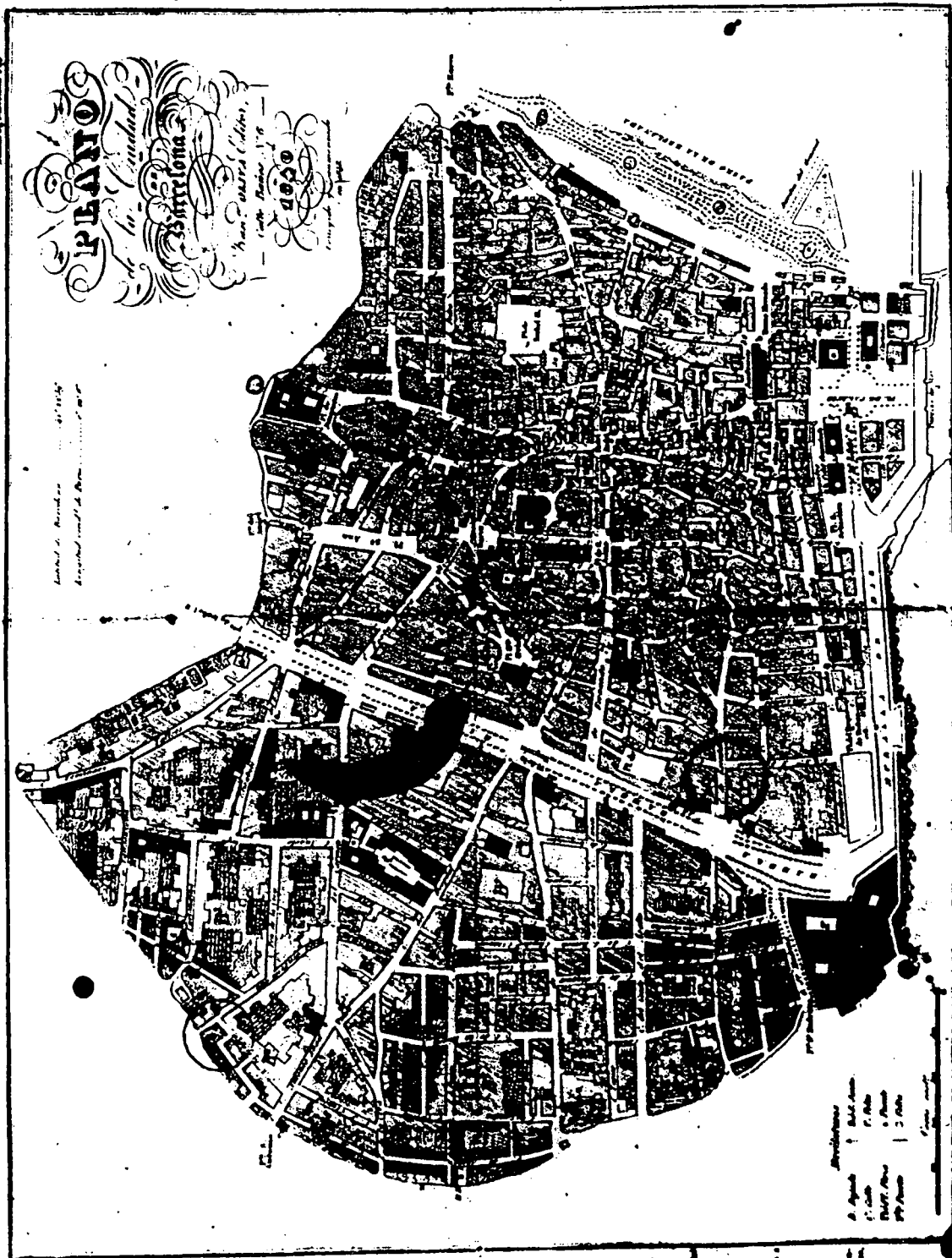

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Plànol de Barcelona. Any 1740-1760. GALERA,
M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: *Atlas de
Barcelona*. Barcelona 1982.

33

6

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Plano de la ciudad de Barcelona, 1840. Corregido y aumentada en 1848. Mabon, grav. F. Oliva, ed. GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S.: Atlas de Barcelona.

34

7

49/99

Ronda Sant Antoni 32-34

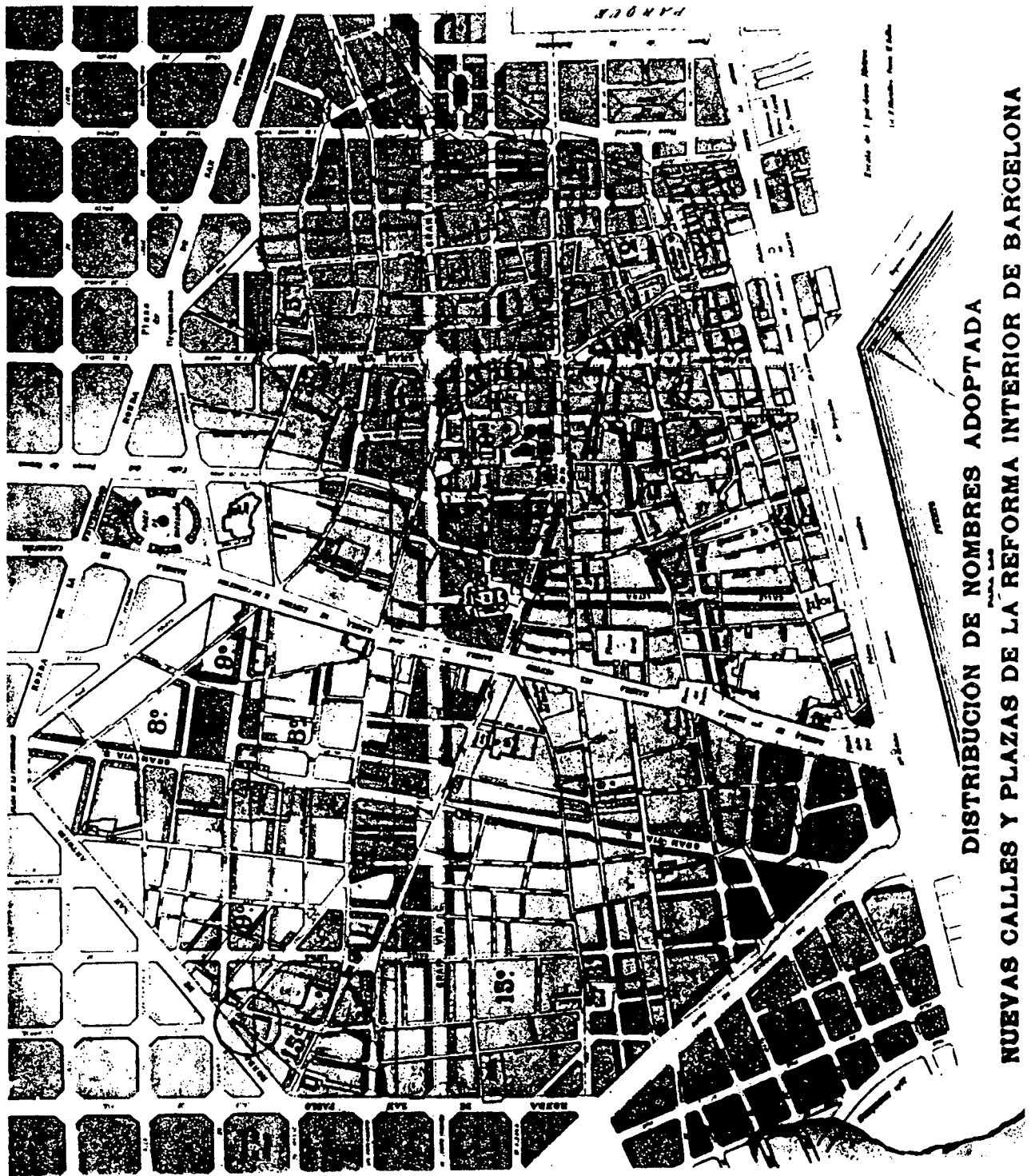
SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Plano que manifesta los terrenos ocupados por las demolidas fortificaciones de la Plaza de (...) en el que están trazadas las manzanas que deben ocupar dichos terrenos según el proyecto de ensanche (...). F. De Carmona. 19-III-1863. GALERA, M.; ROCA, E.; TARRAGÓ, S.: Atlas de Barcelona. Barcelona 1982.

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

35

Escala de 1 por 10000
 1:1.000.000

**DISTRIBUCION DE NOMBRES ADOPTADA
 PARA LAS
 NUEVAS CALLES Y PLAZAS DE LA REFORMA INTERIOR DE BARCELONA**

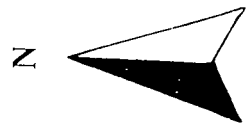
49/99
 Ronda Sant Antoni 32-34

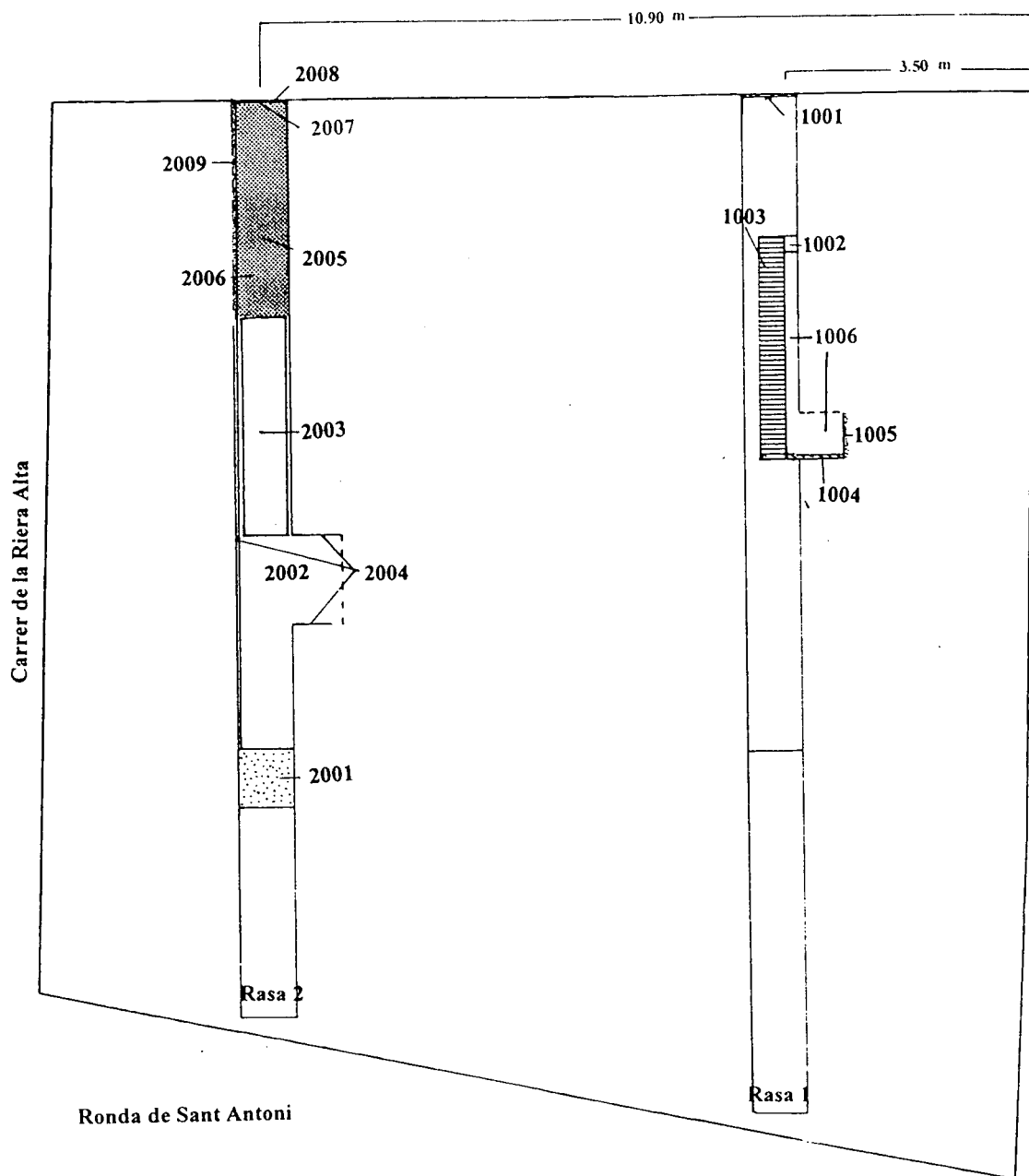
SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

Reforma interior de Barcelona. 1908.
 GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ,
 S.: *Atlas de Barcelona. Barcelona 1982.*

Carrer del Príncep de Viana

- Morter
- Maó
- Paviment rajoles
- Dipòsit

9

49/99
Ronda Sant Antoni 32-34

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Planta de situació de les rases i de les unitats
estratigràfiques localitzades.

Dibuixant: Núria Miró i Alaix

1

2

1.- Vista general del solar.

2.- Rasa 1. UE observades 1001, 1002, 1006.

Vista de la rasa, zona Príncep de Viana.

3

4

3.- Rasa 1. UE observades 1002, 1003, 1004, 1006.

Vista de la paret de la rasa.

4.- Rasa 1. UE observades 1004, 1005, 1006.

Vista del soterrani o dipòsit.

5

6

Ronda de Sant Antoni núm. 32-34, Barcelona (Barcelonès)

-3-

5.- Rasa 1. UE observades 1007, 1009.

Vista de la rasa.

6.- Rasa 1. UE observades 1007, 1008.

Vista de la rasa, zona de la Ronda.

7

7.- Rasa 1. UE observades 1007, 1008.

Vista de la paret de la rasa.

8

8.- Rasa 2. UE observades 2001.
Recompliment de runa i fonament.

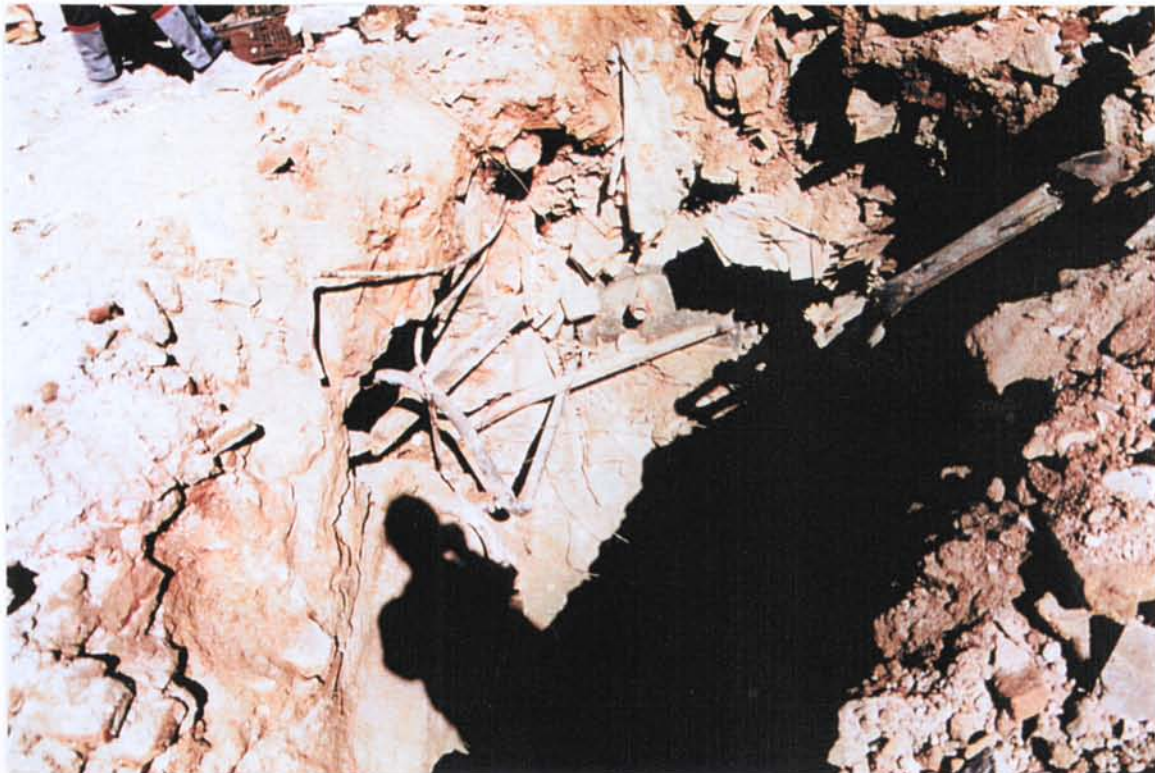
9

9.- Rasa 2. UE observades 2002.

Vista general de la rasa.

10

11

10.- Rasa 2. UE observades 2002.

Vista general de l'estrat de runa.

11.- Rasa 2. UE observades 2002, 2003, 2004.

Vista general del soterrani ple de runa.

12

13

12.- Rasa 2. UE observades 2003, 2005, 2007, 2008.

Vista del nivell de runa i el dipòsit.

13.- Rasa 2. UE observades 2003, 2005, 2006, 2009.

Vista del nivell de runa i dipòsit.

14

15

14.- Rasa 2. UE observades 2006, 2007, 2008, 2009.

Soterrani i façana del c/ Príncep de Viana.

15.- Rasa 2. UE observades 2009.

Paret del soterrani.

16

17

*16.- Rasa 2. UE observades 2008.
Detall de la claveguera.*

17.- Vista del solar acabats els treballs.